

Csütörtökön, 15-én ismét szekcióelőadásokat hallgathattak az érdeklődők, ezen a napon 102 referátum ismertetésére került sor.

A kongresszus utolsó napján, pénteken délelőtt még több szekcióban folyt a munka, ekkor újabb 45 előadás hangzott el.

Pénteken délután 15 órakor kezdődött meg a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság negyedik Közgyűlése.

*Bo Wickmannak,  
a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság elnökének beszéde  
a III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus megnyitó ülésén  
1991. szeptember 12-én*

Köztársasági Elnök Úr, Hölgyeim, Uraim!

A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság vezetősége nevében tisztelettel köszöntöm a III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus vendégeit és valamennyi résztvevőjét. Üdvözlöm mindenek előtt Göncz Árpád urat, a Magyar Köztársaság elnökét, kongresszusunk fővédnökét, Lippay Pál urat, Szeged város polgármesterét, kongresszusunk védnökét, Láng István urat, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének, kongresszusunk védnökének képviselőjét, Róna-Tas András urat, a vendéglátó József Attila Tudományegyetem rektorát. Megköszönöm, hogy részvételükkel megtisztelték kongresszusunk ünnepélyes megnyitását.

Társaságunknak ez immár a III. nemzetközi kongresszusa. Mint ismeretes, kongresszusainkat ötévenként rendezzük, még pedig felváltva, egyet Magyarországon, egyet más országban. Budapest és Bécs után így került sor Szegedre, a Tiszaparti egyetemi városra, a hungarológiai kutatások egyik nagyhírű centrumára. Nagy örömünkre szolgált, hogy kezdeményezésünket mind a város, mind az egyetem vezetői az első perctől kezdve kedvezően fogadták, a kongresszus előkészítésében minden segítséget megadtak és lehetővé tették, hogy ma itt Szegeden 30 ország több mint 500 hungarológusa egybegyűlhessen. Mindannyiunk nevében szeretném megköszönni azt az áldozatos munkát, melyet a kongresszus előkészítő- és szervező bizottsága végzett, személy szerint is Róna-Tas András úrnak, az előkészítő bizottság elnökének, illetve Csákány Béla professzor úrnak, aki a munkát elkezdte; Kristó Gyula professzor úrnak, a szervező bizottság elnökének, s különösen Monok István úrnak, mindkét bizottság fáradhatatlan titkárának. Nem különben illeti hála mindazokat a személyeket és intézményeket, akik és amelyek különböző módon hozzájárultak az előkészítő- és szervező munka sikeréhez, vagy pedig anyagilag támogatták a kongresszus megrendezését.

Hölgyeim és Uraim, minden előfeltétele megvan annak, hogy a két megelőzőhöz hasonlóan mostani, III. kongresszusunk is eredményes munkát végezzen és értékes hozzájárulást jelentsen a magyarságtudományi kutatásokhoz. Kongresszusunk témája, a *Régi és új peregrináció* erre különösen alkalmassá teszi. Amikor

a magyaroknak külföldön, illetve a külföldieknek Magyarországon végzett kulturális, tudományos, művészi tevékenységéről értekezünk, akkor a magyarságnak Európához, illetve tágabban a nagyvilághoz való tartozásáról lesz szó. Annyi magyar tehetségnek évszázadokon át külföldre vándorlásáról vagy bujdosásáról általában tragikus felhanggal szoktak beszélni; mi most szeretnénk a pozitív oldalra irányítani a figyelmet: mennyi értékes szolgálatot tettek a magyar nép fiai, hazájuktól távol végzett munkájukkal más nemzeteknek, illetve az emberiségnek. És mily sokat köszönhet a magyar nemzet a más országokból jött szakembereknek: tudósoknak, papoknak, mérnököknek, íróknak, művészeknek, akik elhozták ide tudásukat, elősegítették a magyar kultúra fejlődését. Kongresszusi témánkkal szeretnénk dokumentálni, hogy a hungarológia, ahogy mi értelmezzük, nem elválaszt, nem elszigetel, hanem összekapcsol: a magyar kultúrát nemzetközi összefüggésben vizsgálja, Európa, illetve a nagyvilág kultúrája elválaszthatatlan részének tekinti. Mindez különösen időszerű ma, amikor az európai egység gondolatának diadalmas előretörését látjuk. Remélni szeretnénk, hogy tanácskozásaink is ezt a folyamatot erősítik majd, s e gondolat jegyében a III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszust megnyitom.

*A III. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson  
elhangzott előadások*

Plenáris előadások

- SZABÓ Miklós–TONK Sándor: Erdélyiek peregrinációja a középkorban és a korai újkorban
- PRAŽÁK, Richard: Magyar–cseh kulturális kapcsolatok az államalapítástól a XIX. század közepéig
- PETŐFI Sándor János: A szemiotikai szövegtan mint határtudomány. (Szövegtani kutatás magyar szociokulturális háttérrel)
- PALÁDI-KOVÁCS Attila: Újkori migrációs folyamatok az Alföldön és a népi kultúra alakulása

Szekcióelőadások:

- ADRIAENSSEN, Christine: Egy francia szemtanú az 1840–1849-es évek eseményeiről
- ALFÖLDI M. László: Magyar iskolák Nyugaton
- ÁRPÁS Károly: Adalékok a magyar–észt irodalmi kapcsolatok történetéhez
- ARTOWICZ, Elzbieta: A magyar nyelv hazai leírásának implikációi a külföldiek oktatásában
- BABIRÁK Hajnalka: A *leveretés*, a *felemelés*, a *sérthetetlenség* motívumai és a georgiai tematika Csoóri Sándor költészetében
- SZ. BAKRÓ-NAGY Marianne: Róheim Géza és az uráli folklór
- BALASSA Iván: A mezőgazdasági vándormunkások műveltség-közvetítő szerepe a Kárpát-medencében